

ESCRIURE ALS FILLS

Estimats fills,

Sé que esteu empipats. Molt. Més que molt. Per les vostres mirades ben bé es podria dir que m'odieu. Però no. No crec que sigui odi. Més aviat esteu fastiguejats de tenir una mare nonagenària encara viva.

No! No cal que us esvereu pel que us dic, ni que us molesteu a córrer a trucar-me per negar-ho. Sóc vella, sí, però encara tinc el cap clar, i sé llegir les mirades de la gent. Les vostres també. Potser són les que conec millor.

Sé que us molesta que hagi intentat fugir. Si us haguéssiu vist la cara en arribar a casa! Perquè per a mi, aquella encara és casa meva. No us la vaig donar perquè us la venguéssiu, i menys d'amagat! Quan em vau portar aquí us la vaig donar perquè la conservéssiu, no perquè us en desféssiu com d'un drap vell. Almenys podíeu esperar que em morís, no? Ben mirat, heu fet amb la casa el mateix que amb mi.

I el vostre comprador, què considerat! Quan ha sabut que jo era l'antiga propietària li ha faltat temps per trucar-vos. I vosaltres, què ràpids! Tan ocupats que esteu sempre quan us demano que em vingueu a veure, fins i tot quan us telefono, i avui heu trigat menys d'un hora per deixar-ho tot, trobar-vos i venir a buscar la vostra mare boja que ha fugit de la residència i s'ha presentat a la que es pensava que era la seva llar per intentar tornar-hi a viure. Sabeu? Això de veure-us venir tots dos junts m'ha agradat. Sempre vaig intentar inculcar-vos

la fraternitat com a valor fonamental, i veig que les meves paraules van fer pòsit.

Però bé, no us escric aquesta carta per retreure-us res. Us l'escric per mirar de fer-vos entendre. La vostra cara en sentir-me dir que volia viure a casa meva ha estat de tal esglai que he pensat que us havia d'explicar què sento i per què prenc unes decisions que a vosaltres us semblen tan esbojarrades. Ah! I també voldria demanar-vos perdó. No hauria d'haver esclatat a riure en veure-us tan angoixats, ho sé. Però és que no us veia tan espantats des d'aquella vegada, quan teníeu vuit i deu anys, que vam anar d'excursió i ens vam perdre, i s'anava fent fosc i seguíem caminant en cercles pel bosc. Llavors, com avui, us anàveu creuant mirades confuses, i juraria que també teníeu la boca seca. Sé que això no ha ajudat perquè us prenguéssiu seriosament la meva salut mental, però si no hi posem una mica d'humor, què ens queda a la vida?

Perdoneu la cal·ligrafia. Ahir al vespre no vaig poder escriure més perquè de seguida que em va deixar a la meva habitació, la Consol va córrer a donar-me les gotes per dormir i a mesura que em van anar fent efecte la meva lletra costava més de llegir, fins i tot per a mi mateixa, i vaig pensar que seria millor deixar-ho aparcat i continuar avui. No vaig poder ni desfer el nus del mocador de farcell on havia entaforat les meves poques pertinences. Què hi farem! Sé que ara sí que no me'n lliuraré de les maleïdes gotes! Fins ara me les havia arreglat per a convèncer-les que no em calien, que ja podia dormir per mi mateixa, cosa que no deixa de ser certa. Però ara me les donaran cada nit. No voldran exposar-se a que torni a intentar fugir. I sé que, a més, comptaran amb la vostra aprovació, no? Només demano que em deixin sortir a passejar al

jardí. Avui la Raquel només m'hi ha deixat estar un quart d'hora, amb ella de vigilant, això sí! Què es pensen? Que saltaré la tanca de filferro? Només espero que no duri gaires dies, aquesta presó. Es fa difícil viure sense respirar l'aire fresc d'aquestes nostres muntanyes, no trobeu?

Sabeu? Estar aquí tancada em fa tornar a sentir jove. Quan he intentat sortir jo sola al jardí i m'he trobat la porta tancada, he reulat de cop més de seixanta anys. A la presó femenina de La Ventas hi feia molt més fred, això és cert, i ens tenien apilades com si fóssim trastos vells que ningú vol, però també ens mantenien recloses per tal que no escampéssim la nostra malura. El comunisme, llavors. La vellesa, ara. Tant com ens va costar sobreviure en aquelles condicions! Hi havia dies que pensàvem que no en sortiríem mai. I tot per acabar la meva vida tancada una altra vegada.

No! No cal que em dieu que exagero. Sé que no es poden comparar les condicions, que allà havíem de sobreviure amb només un trist àpat a l'estómac, que ens apallissaven quan se'ls girava, que teníem totes les malalties del món. Però aquí tampoc puc menjar quan vull ni el que vull. I no tenim res més a fer que anar de cadira en cadira. I el que és pitjor: tant ara com llavors, m'obliguen a viure tancada, quan jo tot el que voldria seria acabar els meus dies a casa meva, envoltada de les meves coses i els meus records. Però és clar, com llavors, m'ho han confiscat tot.

* * * * *

Quan entra la cuidadora del matí per a vestir la Conxita, se la troba adormida amb el cap sobre la taula, amb uns folis escrits al costat. No pot evitar llegir-los en diagonal i somriure amb amargura.

—Bon dia dormilega! —li xiuxiueja a l'orella mentre li passa la mà per l'esquena—. Va, aixeca't, que avui hi ha xocolata desfeta, el teu esmorzar preferit.

La Conxita obre els ulls i s'afanya a recollir els folis manuscrits, tapant-los amb els braços. La cuidadora fa veure que no se n'adona. No val la pena contrariar-la. Sap que fa temps que la seva malaltia li ha fet oblidar el passat i li ha fet canviar per una altra realitat que no és tan dura com la que li va tocar viure. Ara pateix pel mateix que moltes de les seves companyes a la residència. Segurament és menys dolorós que recordar que la seva filla gran va morir a Las Ventas de desnutrició i que li van robar el nadó que portava a la panxa el dia que la van detenir per ser la parella d'un maqui que havien capturat a la muntanya.